

91/2005 Sb.m.s.

SDĚLENÍ
Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 15. května 2003 byla ve Štrasburku otevřena k podpisu Úmluva o styku s dětmi.

Jménem České republiky byla Úmluva podepsána ve Štrasburku téhož dne.

S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky Úmluvu ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Rady Evropy, deponitáře Úmluvy, dne 27. září 2004.

Při ratifikaci Úmluvy bylo učiněno následující oznámení České republiky:

"Česká republika oznamuje, že ústředním orgánem podle článku 11 odst. 1 Úmluvy o styku s dětmi se za Českou republiku určuje Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně, Benešova 22, PSČ 602 00."

Úmluva vstupuje v platnost na základě svého článku 22 odst. 3 dne 1. září 2005 a tímto dnem vstupuje v platnost i pro Českou republiku.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhlášují současně.

Úmluva o styku s dětmi

(PŘEKLAD)
Preambule

Členské státy Rady Evropy a ostatní signatářské státy,
Přihlížejíce k Evropské úmluvě o uznávání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnově výchovy dětí z 20. května 1980 (ETS č. 105);

Přihlížejíce k Haagské úmluvě z 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí a Haagské úmluvě z 19. října 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí;

Přihlížejíce k Nařízení Rady (ES) č. 1347/2000 z 29. května 2000 o jurisdikci a uznávání a výkonu rozsudků v manželských věcech a ve věcech rodičovské odpovědnosti obou manželů za děti;

Uznávajíce, že v souladu s různými mezinárodními právními nástroji Rady Evropy a s článkem 3 Úmluvy Spojených národů o právech dítěte z 20. listopadu 1989 jsou primární nejlepší zájmy dítěte;

Vědomy si potřeby dalších norem k zajištění styku mezi dětmi a jejich rodiči a dalšími osobami majícími rodinná pouta s dětmi tak, jak je chrání článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod z 4. listopadu 1950 (ETS č. 05);

Přihlížejíce k článku 9 Úmluvy Spojených národů o právech dítěte, který stanoví právo dítěte, jež je odděleno od jednoho nebo obou rodičů, na zachování pravidelných osobních vztahů a přímého styku s oběma rodiči vyjma situací, kdy je to v rozporu s nejlepšími zájmy dítěte;

Přihlížejíce k odstavci 2 článku 10 Úmluvy Spojených národů o právech dítěte, který stanoví právo dítěte, jehož rodiče žijí v různých státech, na zachování pravidelných osobních

vztahů a přímých styků s oběma rodiči, kromě výjimečných okolností;

Vědomy si přání uznávat za nositele práv nejen rodiče, ale i děti;

Souhlasíce následně nahradit pojem "přístup k dítěti" pojmem "styk s dítětem";

Přihlížejíce k Evropské úmluvě o výkonu práv dětí (ETS č. 160) a přání prosazovat opatření na pomoc dětem ve věcech styku s rodiči a jinými osobami majícími rodinné vztahy s dítětem;

Souhlasíce s potřebou styku dětí nejen s rodiči, ale i s určitými dalšími osobami majícími rodinná pouta s dětmi, a důležitosti toho, aby rodiče a tyto další osoby udržovali styk s dětmi v souladu s nejlepšími zájmy dítěte;

S vědomím potřeby prosazovat na úrovni států přijímání společných zásad pro styk s dětmi, a zvláště pak s cílem usnadnit aplikaci mezinárodních právních nástrojů v této oblasti;

Uvědomujíce si, že zavedené mechanismy pro zajišťování výkonu cizích rozhodnutí ve věcech styku s dětmi budou pravděpodobně poskytovat uspokojivé výsledky, pokud zásady, na jejichž základě se tato rozhodnutí vydávají, budou obdobné jako zásady platné ve státě, který vykonává takovéto cizí rozhodnutí;

Uznávajíce potřebu, že v situacích, kdy děti a rodiče a další osoby mající rodinná pouta s dětmi žijí v různých státech, je třeba povzbuzovat soudní orgány k tomu, aby častěji uplatňovaly přeshraniční styk a tak zvyšovaly důvěru všech dotčených osob v to, že děti budou po ukončení návštěvy vráceny;

Uvědomujíce si, že zavedení efektivních ochranných nástrojů a dodatečných záruk s velkou pravděpodobností zajistí vrácení dětí zejména po ukončení přeshraničního styku;

Uvědomujíce si, že dodatečný mezinárodní nástroj je nezbytný k zajištění řešení vztahujících se zejména k přeshraničnímu styku s dětmi;

Přejíce si zavést spolupráci mezi veškerými ústředními orgány a dalšími orgány s cílem prosazovat a zlepšovat styk mezi dětmi a jejich rodiči a dalšími osobami majícími rodinná pouta s těmito dětmi, zvláště pak prosazovat soudní spolupráci v případech přeshraničního styku;

Se dohodly následovně:

Kapitola I

Předmět Úmluvy a definice

Čl. 1

Předmět Úmluvy

Předmětem této úmluvy je:

- a) stanovit všeobecné zásady pro vydávání rozhodnutí o styku;
- b) stanovit vhodné ochranné nástroje a záruky k zajištění řádného uplatňování styku a okamžitého vrácení dětí po uplynutí doby styku;
- c) zavést spolupráci mezi ústředními orgány, soudními orgány a dalšími orgány s cílem prosazovat a zlepšovat styk mezi dětmi a jejich rodiči, a dalšími osobami majícími rodinná pouta s dětmi.

Čl.2 Definice

Pro účely této úmluvy:

- a) "styk" znamená:
- i. pobyt dítěte, které po omezenou dobu zůstane nebo se setká s nějakou osobou uvedenou v článcích 4 až 5, se kterou obvykle nežije;
  - ii. jakákoliv forma komunikace mezi dítětem a touto osobou;
  - iii. poskytnutí informací této osobě o dítěti nebo dítěti o této osobě;
- b) "rozhodnutí o styku" znamená rozhodnutí soudního orgánu ohledně styku včetně dohody upravující styk, kterou potvrdil příslušný soudní orgán nebo která byla formálně sepsána nebo zaregistrována jako originální listina a je tudíž vykonatelná;
- c) "dítě" znamená osobu do 18 let věku, s ohledem na kterou lze vydat nebo vykonat rozhodnutí o styku ve smluvním státě;
- d) "rodinná pouta" znamená úzký vztah jako vztah mezi dítětem a jeho prarodiči nebo sourozenci založený na právu nebo na faktických rodinných vztazích;
- e) "soudní orgán" znamená soud nebo správní orgán mající stejné pravomoci.

Kapitola II

Všeobecné zásady pro vydávání rozhodnutí o styku

Čl.3 Aplikace zásad

Smluvní státy přijmou taková legislativní a jiná opatření, která mohou být případně nutná k zajištění toho, aby soudní orgány při přijímání, pozměňování, pozastavení výkonu nebo zrušení rozhodnutí o styku uplatňovaly zásady obsažené v této kapitole.

Čl.4 Styk mezi dítětem a jeho rodiči

1. Dítě a jeho rodiče mají právo navázat a udržovat vzájemný pravidelný styk.
2. Tento styk lze omezit nebo vyloučit pouze tam, kde to je nezbytné v nejlepším zájmu dítěte.
3. V případě, že není v nejlepším zájmu dítěte udržovat styk s jedním z rodičů bez dohledu, je třeba zvážit možnost osobního styku s dohledem nebo jiné formy styku s tímto rodičem.

Čl.5 Styk mezi dítětem a jinými osobami než rodiči dítěte

1. Pokud to je v nejlepším zájmu dítěte, lze rozhodnout o styku mezi dítětem a osobami jinými než jeho rodiči, které mají s dítětem rodinná pouta.

2. Smluvní státy mohou dle své úvahy toto ustanovení rozšířit i na osoby jiné než osoby uvedené v odstavci 1, a pokud tak učiní, pak tyto státy mohou rozhodnout, které aspekty styku podle definice v článku 2 písmeno a) budou aplikovat.

Čl.6

Právo dítěte na informaci, konzultaci a vyjádření vlastního názoru

1. Dítě, které má podle vnitrostátních právních předpisů dostatečnou schopnost chápání, a pokud toto není zjevně v rozporu s jeho nejlepšími zájmy, má právo:

- dostávat veškeré příslušné informace;
- být konzultováno;
- vyjadřovat vlastní názor.

2. Těmto názorům a prokázaným přáním a pocitům dítěte se přikládá náležitá váha.

Čl.7

Řešení sporů ohledně styku

Při řešení sporů ohledně styku soudní orgány přijmou veškerá vhodná opatření:

- a) k zajištění toho, aby oba rodiče byli informováni o důležitosti, kterou pro dítě a oba z nich má zavedení a udržování pravidelného styku s dítětem;
- b) k tomu, aby rodiče a další osoby mající rodinná pouta s dítětem byli motivováni k uzavření smírní dohody upravující styk s dítětem, a zvláště pak aby se k tomuto použila rodinná mediace a další způsoby řešení sporů;
- c) k tomu, aby si před vydáním rozhodnutí zajistily dostatek informací, a to především od osob s rodičovskou zodpovědností, a tak rozhodly v nejlepším zájmu dítěte, a případně si vyžádaly další informace od jiných příslušných orgánů či osob.

Čl.8

Dohody upravující styk s dítětem

1. Smluvní státy jsou povinny vhodnými prostředky povzbuzovat rodiče a další osoby mající rodinná pouta s dítětem k tomu, aby při uzavírání či pozměňování dohod upravujících styk s dítětem dodržovali zásady stanovené v článcích 4 až 7. Upřednostňují se dohody v písemné podobě.

2. Soudní orgány jsou povinny na návrh tyto dohody upravující styk s dítětem potvrdit, pokud vnitrostátní právní předpisy nestanoví jinak a pokud dohoda není v rozporu s nejlepšími zájmy dítěte.

Čl.9

Výkon rozhodnutí o styku s dítětem

Smluvní státy přijmou veškerá vhodná opatření k zajištění vykonatelnosti rozhodnutí o

styku s dítětem.

Čl.10

Ochranné nástroje a záruky v oblasti styku s dítětem

1. Smluvní státy jsou povinny zavést a prosazovat používání ochranných nástrojů a záruk. Jsou povinny prostřednictvím ústředních orgánů generálnímu tajemníkovi Rady Evropy do třech měsíců po datu vstupu v platnost této úmluvy pro tento smluvní stát sdělit nejméně tři kategorie ochranných nástrojů a záruk zakotvených ve vnitrostátních právních předpisech kromě ochranných nástrojů a záruk uvedených v odstavci 3 článku 4 a pod písmenem b) odstavce 1 článku 14 Úmluvy. Změny těchto ochranných nástrojů a záruk je třeba sdělit co nejdříve.

2. Pokud si to vyžádají okolnosti dané věci, soudní orgány mohou kdykoliv rozhodnout o styku s dítětem při aplikaci jakýchkoliv ochranných nástrojů a záruk, a to jak pro účely zajištění vykonatelnosti příslušného rozhodnutí, tak pro to, aby dítě bylo po ukončení styku vráceno do místa obvyklého bydliště, nebo aby nebylo nepatřičně odvečeno.

a) Ochranné nástroje a záruky pro zajištění řádného výkonu rozhodnutí mohou především zahrnovat:

- dohled nad stykem;
- povinnost osoby uhradit náklady spojené s cestou a ubytováním dítěte a případně osoby doprovázející dítě;
- složení kauce osobou, se kterou dítě obvykle bydlí, k zajištění toho, aby se osobě usilující o styk s dítětem v tomto styku nebránilo;
- pokutu, kterou lze uložit osobě, se kterou dítě obvykle bydlí, pokud tato osoba odmítá plnit rozhodnutí upravující styk s dítětem.

b) Ochranné nástroje a záruky pro zajištění vrácení dítěte nebo k prevenci nepatřičného odvečování dítěte mohou především zahrnovat:

- odevzdání cestovního dokladu či průkazu totožnosti a případně předložení dokladu o tom, že osoba usilující o styk uvědomila příslušný konzulární úřad o tomto odevzdání po dobu průběhu styku;
- finanční záruky;
- zástavy majetku;
- závazky či prohlášení učiněná před soudem;
- povinnost osoby, která uplatňuje právo styku s dítětem, se pravidelně s dítětem dostavovat k příslušnému orgánu, jako je orgán péče o mládež nebo policejní stanice v místě, kde se má právo styku vykonat;
- povinnost osoby usilující o styk předložit doklad vystavený státem, kde se má právo styku s dítětem vykonat, potvrzující uznání rozhodnutí a prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí o výchově a styku, a to buď před vydáním rozhodnutí o styku nebo před začátkem styku;
- stanovení podmínek souvisejících s místem, kde se má právo styku vykonat, a případně povinnost zaregistrovat zákaz toho, aby dítě opustilo území státu, kde se vykonává právo styku, do národního nebo hraničního informačního systému.

3. Veškeré tyto ochranné nástroje a záruky se vyhotoví v písemné podobě nebo se doloží v písemné podobě a budou součástí rozhodnutí o styku nebo potvrzené dohody.

4. Pokud tyto ochranné nástroje nebo záruky mají být prováděny v jiném smluvním státě, příslušný soudní orgán pokud možno v rozhodnutí stanoví takové ochranné nástroje nebo záruky, které lze na území druhého smluvního státu realizovat.

Kapitola III

Opatření k prosazování a zlepšení přeshraničního styku

Čl.11 Ústřední orgány

1. Smluvní státy určí ústřední orgán, který bude plnit funkce stanovené touto úmluvou v případech přeshraničního styku.

2. Federální státy, které mají víc než jeden právní řád, nebo státy mající autonomní územní celky mohou určit více než jeden ústřední orgán a vymezit územní nebo osobní rozsah jejich funkcí. Pokud stát určil více než jeden ústřední orgán, tento stát označí jeden z těchto ústředních orgánů, kterému se mohou zasílat sdělení k předání příslušnému ústřednímu orgánu v rámci daného státu.

3. Generální tajemník Rady Evropy musí být informován o určení podle tohoto článku.

Čl.12 Povinnosti ústředních orgánů

Ústřední orgány smluvních států jsou povinny:

a) mezi sebou spolupracovat a prosazovat spolupráci mezi příslušnými orgány včetně soudních orgánů svých zemí k dosažení účelu této úmluvy. Jsou povinny jednat s patřičným urychlením;

b) ve snaze usnadnit aplikaci této úmluvy si vzájemně poskytovat informace ohledně příslušných právních předpisů upravujících rodičovskou odpovědnost včetně styku a další podrobnější informace o ochranných nástrojích a zárukách kromě těch, které jsou již uvedeny v odstavci 1 článku 10, a o dostupných službách (včetně právních služeb hrazených státem či jinak), jakožto i informace o změnách těchto právních předpisů a služeb;

c) přijmout veškeré vhodné kroky ke zjištění místa pobytu dítěte;

d) zajistit předávání žádostí příslušných orgánů o informace ohledně právního a skutkového stavu probíhajících řízení;

e) vzájemně se průběžně informovat o případných potížích, které by mohly vzniknout při aplikaci této úmluvy, a pokud možno odstranit překážky její aplikace.

Čl.13 Mezinárodní spolupráce

1. Soudní orgány, ústřední orgány, sociální a jiné dotčené úřady smluvních států jsou povinny v rámci svých kompetencí spolupracovat, pokud jde o řízení týkající se přeshraničního styku.

2. Ústřední orgány jsou povinny zejména pomáhat soudním orgánům smluvních států při vzájemné komunikaci a získávání takových informací a pomoci, které mohou být pro ně nutné k plnění předmětu této úmluvy.

3. V přeshraničních případech pak tyto ústřední orgány pomáhají dětem, rodičům a dalším osobám majícím rodinná pouta s dítětem, a to především při zahajování řízení ohledně přeshraničního styku.

Čl.14

Uznávání a výkon rozhodnutí o přeshraničním styku

1. Smluvní státy jsou povinny, kde je to možné v souladu s příslušnými mezinárodními nástroji, zavést:

a) systém uznávání a výkonu rozhodnutí vydaných v jiných smluvních státech, kterými se upravují styk a práva výchovy dětí;

b) řízení, ve kterém by rozhodnutí o styku a právu výchovy vydaná v jiných smluvních státech mohla být uznána a prohlášena vykonatelnými před výkonem práva styku v dotčeném státě.

2. Pokud nějaký smluvní stát podmíní uznání nebo výkon cizího rozhodnutí nebo obojí existencí smlouvy nebo vzájemností, může považovat tuto úmluvu za právní základ pro uznání nebo výkon cizího rozhodnutí nebo obojí, kterým se upravuje styk.

Čl.15

Podmínky pro provádění rozhodnutí o přeshraničním styku

Soudní orgán smluvního státu, ve kterém se má vykonat rozhodnutí o přeshraničním styku vydané v jiném smluvním státě, může při uznání nebo prohlášení vykonatelnosti tohoto rozhodnutí o styku nebo kdykoliv později stanovit nebo přizpůsobit podmínky jeho provádění stejně jako ochranné nástroje nebo záruky s ním spojené, pokud je toto nezbytné pro usnadnění výkonu práva styku za předpokladu, že jsou splněny podstatné body daného rozhodnutí a vzaty do úvahy změny okolností nebo ujednání mezi dotčenými osobami. Toto cizí rozhodnutí však nikdy nesmí být změněno ve své podstatě.

Čl.16

Vrácení dítěte

1. Pokud není dítě na konci přeshraničního styku uskutečněného na základě rozhodnutí o styku vráceno, příslušný orgán na návrh zajistí okamžité vrácení dítěte a případně uplatní příslušná ustanovení mezinárodních nástrojů, vnitrostátních právních předpisů a tam, kde je to vhodné, uplatní ty ochranné nástroje a záruky, které jsou případně stanoveny v daném rozhodnutí upravujícím styk.

2. Rozhodnutí o vrácení dítěte se vydá, pokud možno, do šesti týdnů od data podání žádosti o vrácení.

Čl.17

Náklady

Kromě nákladů na repatriaci se každý smluvní stát zavazuje, že nebude od žadatele požadovat náhradu nákladů za opatření přijatá ústředním orgánem daného státu jménem žadatele v souladu s touto úmluvou.

Čl.18 Jazykové požadavky

1. Pokud zvláštní dohody mezi ústředními orgány nestanoví jinak:

- a) sdělení ústřednímu orgánu osloveného státu se vyhotovují v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků tohoto státu nebo se opatří překladem do tohoto jazyka;
- b) ústřední orgán osloveného státu je však povinen přijmout sdělení v angličtině nebo francouzštině nebo sdělení opatřené překladem do jednoho z těchto jazyků.

2. Sdělení zasláná ústředním orgánem osloveného státu včetně výsledků provedeného šetření se vyhotoví v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků tohoto státu nebo v anglickém či francouzském jazyce.

3. Smluvní stát však může prohlášením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy vznést námitku proti používání francouzského nebo anglického jazyka podle odstavců 1 a 2 tohoto článku, avšak nikoliv proti oběma jazykům, při vyhotovování žádostí nebo jiných listin zasílaných jeho ústředním orgánům.

Kapitola IV

Vztah k jiným úmluvám

Čl.19

Vztah k Evropské úmluvě o uznávání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnovení výchovy dětí

Odstavce 2 a 3 článku 11 Evropské úmluvy z 20. května 1980 (ETS č. 105) o uznávání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnovení výchovy dětí se neuplatňují na vztahy mezi smluvními státy, které jsou zároveň i smluvními státy této úmluvy.

Čl.20

Vztah k jiným úmluvám

1. Touto úmluvou nejsou dotčeny žádné mezinárodní úmluvy, kterých jsou smluvní státy této úmluvy stranami nebo se jimi stanou, a jež obsahují ustanovení ohledně záležitostí upravených touto úmluvou. Touto úmluvou není především dotčena aplikace následujících úmluv:

- a) Haagské úmluvy z 5. října 1961 o příslušnosti orgánů a právu použitelném pro ochranu nezletilých;
- b) Evropské úmluvy o uznávání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnovení výchovy dětí z 20. května 1980 v souladu s článkem 19 výše;
- c) Haagské úmluvy z 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí;
- d) Haagské úmluvy z 19. října 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí.

2. Nic v této úmluvě stranám nebrání uzavírat mezinárodní smlouvy, které doplňují nebo rozvíjejí ustanovení této úmluvy nebo rozšiřují její pole působnosti.

3. Smluvní státy, které jsou členy Evropského společenství, uplatňují ve svých vzájemných vztazích pravidla Společenství a tudíž neuplatňují pravidla vyplývající z této úmluvy, vyjma případů, kdy pro danou oblast žádná taková pravidla Společenství neexistují.

Kapitola V

Změny této úmluvy

Čl.21 **Změny**

1. Veškeré návrhy na změnu této úmluvy předložené smluvní stranou se zašlou generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, který je předá členským státům Rady Evropy, každému signatáři, každému smluvnímu státu, Evropskému společenství, každému státu, který byl vyzván k podpisu Úmluvy v souladu s ustanoveními článku 22, a každému státu, který byl vyzván k přístupu k Úmluvě v souladu s ustanoveními článku 23.

2. Veškeré změny navržené smluvní stranou se zašlou Evropskému výboru pro právní spolupráci (CDCJ), který své stanovisko k navržené změně předloží Výboru ministrů.

3. Výbor ministrů navrženou změnu a stanovisko CDCJ přezkoumá a po konzultaci smluvních stran Úmluvy, které nejsou členy Rady Evropy, může danou změnu přijmout.

4. Znění změny přijaté Výborem ministrů v souladu s odstavcem 3 tohoto článku se zašle smluvním stranám k přijetí.

5. Veškeré změny přijaté v souladu s odstavcem 3 tohoto článku vstoupí v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období jednoho měsíce po datu, kdy všechny smluvní strany uvědomily generálního tajemníka o přijetí změny.

Kapitola VI

Závěrečná ustanovení

Čl.22 **Podpis a vstup v platnost**

1. Tato úmluva bude otevřena k podpisu členským státům Rady Evropy, nečlenským státům, které se podílely na jejím vypracování, a Evropskému společenství.

2. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí nebo souhlasu. Ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo souhlasu se uloží u generálního tajemníka Rady Evropy.

3. Tato úmluva vstoupí v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po datu, kdy tři státy včetně nejméně dvou členských států Rady Evropy vyjádřily svůj souhlas s tím, aby byly touto úmluvou vázány v souladu s ustanoveními předchozího odstavce.

4. Ohledně států uvedených v odstavci 1 nebo Evropského společenství, které následně

vyjádří svůj souhlas, aby byly Úmluvou vázány, vstoupí tato úmluva v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po datu uložení ratifikačních listin, listin o přijetí nebo souhlasu.

Čl.23 Přístup k Úmluvě

1. Po vstupu této úmluvy v platnost může Výbor ministrů Rady Evropy po konzultaci smluvních stran vyzvat i nečlenské státy Rady Evropy, které se neúčastnily přípravy této úmluvy, aby k této úmluvě přistoupily na základě většinového rozhodnutí podle článku 20 písmeno d) Statutu Rady Evropy a jednomyslného souhlasu zástupců smluvních států oprávněných zasedat ve Výboru ministrů.

2. Tato úmluva vstoupí pro daný přistupující stát v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po datu uložení listiny o přístupu u generálního tajemníka Rady Evropy.

Čl.24 Územní působnost

1. Kterýkoli stát Evropského společenství může při podpisu nebo při ukládání ratifikačních listin, listin o přijetí, souhlasu nebo přístupu určit jedno či více území, pro která bude tato úmluva platit.

2. Kterákoli strana může kdykoliv později na základě prohlášení adresovaného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit působnost této úmluvy na jakékoliv území stanovené v tomto prohlášení, za jehož mezinárodní vztahy je odpovědna nebo jehož jménem je oprávněna přijímat závazky. Tato úmluva vstoupí pro toto území v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po datu přijetí tohoto prohlášení generálním tajemníkem.

3. Veškerá prohlášení učiněná podle dvou předcházejících odstavců ve vztahu k jakémukoli území mohou být vzata zpět na základě oznámení zaslaného generálnímu tajemníkovi. Toto zpětvzetí se stane účinným první den měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců po datu přijetí tohoto oznámení generálním tajemníkem.

Čl.25 Výhrady

Vůči žádnému ustanovení Úmluvy nelze učinit výhradu.

Čl.26 Výpověď

1. Každá smluvní strana může kdykoliv tuto úmluvu vypovědět prostřednictvím oznámení zaslaného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.

2. Tato výpověď nabude účinnosti první den měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců po datu přijetí oznámení generálním tajemníkem.

Čl.27 Oznámení

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy, všem signatářským státům, všem smluvním státům, Evropskému společenství, všem státům vyzvaným k podpisu této úmluvy v souladu s ustanoveními článku 22 a všem státům vyzvaným k přístupu k této úmluvě v souladu s ustanoveními článku 23:

- a) veškeré podpisy;
- b) uložení ratifikačních listin, listin o přijetí, souhlasu či přístupu;
- c) datum platnosti této úmluvy v souladu s články 22 a 23;
- d) změny přijaté v souladu s článkem 21 a datum vstupu dané změny v platnost;
- e) veškerá prohlášení učiněná podle ustanovení článku 18;
- f) veškeré výpovědi podle ustanovení článku 26;
- g) veškeré další úkony, oznámení či sdělení, které se především vztahují k článkům 10 a 11 této úmluvy.

Na důkaz toho níže podepsaní, jsouce k tomu řádně zmocněni, podepsali tuto úmluvu.

Dáno ve Štrasburku dne 15. května 2003 v jazyce francouzském a anglickém, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy předá ověřené kopie každému členskému státu Rady Evropy, nečlenským státům, které se účastnily vypracování této úmluvy, Evropskému společenství a každému státu, který byl vyzván, aby k této úmluvě přistoupil.